

Klimaaftryk for plante produkter

Alberto Maresca, Alice Toft Christensen og
Søren Kolind Hvid

04-03-2022

PEFCR for feed Guidelines

	PEFCR for feed	ESGreen Tool
Påvirkningskategorier	13 forskellige påvirkninger skal beregnes.	1 påvirkning (Klimaaftryk). Lang vej før alle 13 påvirkninger kan beregnes.
Aktivitetsdata	Forbrug af handels- og husdyrgødning, pesticider, brændstof, kalk, el, udsæd osv.	Generelt det samme – nogle data har dog manglet i Klimaværktøjet, f.eks. udsæd.
Opgørelsesperiode	Min. 3 års data. Sædskifte-rotation skal indgå. Gyldighed hvor længe?	Årlig opgørelse → 3 års gennemsnit. Forfrugtsvirkninger kan indregnes årligt.
Beregningsværktøj	LCA-værktøj skal anvendes. Environmental Footprint database skal anvendes (1. prio.) – ellers compatible databaser.	Kan ikke opfyldes / Ikke afklaret.
Publicering	PEFCR-studier skal publiceres i database.	Kan ikke opfyldes.
Karakteringsfaktorer	N ₂ O: 298 CO ₂ e, CH ₄ _biogen: 34 CO ₂ e, CH ₄ _fossil: 36.8 CO ₂ e	Afviger fra DK-regnskab. Nødvendigt at håndtere forskellige faktorer (valgmulighed).
Emissionsdata (emissionsfaktorer)	Emissionsfaktorer svarende til IPCC Tier 1 skal anvendes – dog mulighed for at anvende bedre data på betingelse (N-balance), men foreløbig kun som test.	DK-emissionsfaktorer mere differentierede. Forskellige faktorer skal kunne håndteres. Krav for at opnå "godkendelse" bør undersøges.

PEFCR for feed Guidelines (fortsat)

	PEFCR for feed	ESGreen Tool
Allokering	Som grundregel ingen allokering. Hvis allokering er nødvendig, så økonomisk allokering (min. 5 års prisdata).	Uafklaret. Formentlig nødvendigt at håndtere forskellige regneprincipper (valgmulighed).
Datakvalitet	Datakvalitetsvurdering af samtlige data efter 4 kriterier (teknologisk, geografisk og tidslig repræsentativitet samt præcision).	Ikke planlagt. Bør overvejes.
Verifikation og validering	Krav om tredje parts verifikation af hvert studie.	Ikke planlagt/afklaret. Kan næppe opfylde PEF-standard.
Kulstoflagring	Indgår ikke og må ikke indgå. Kan dog indgå som supplerende oplysning.	Opgørelser med/uden kulstoflagring kan og skal kunne håndteres.
Organogen jord	Skal indgå.	Skal indgå. Opgørelsesmetode skal videreudvikles.
Oplysninger yderligere	Krav om en række baggrundsoplysninger mv. om f.eks. sædskifte/teknologier.	Ikke planlagt. Kan opfyldes om nødvendigt.

Definering af et planteprodukt

- I DK oplagt at tage udgangspunkt i, at et planteprodukt som minimum defineres ud fra en entydig afgrødekode (der findes over 300).
- Hver mark har 1 og kun 1 afgrødekode (som hovedafgrøde).
- En afgrøde kan imidlertid dyrkes til forskellige formål, f.eks. vårbyg til malt, vårbyg til foder eller vårbyg til udsæd. Der er behov for, at kode-niveauet kan underinddeles efter forskellige produktionsformål.
- Der er fodergræs-afgrødekoder, hvor det er hensigtsmæssigt at slå flere afgrødekoder sammen som samme produkt (græsensilage).
- Som default bør defineringen af planteprodukter ske ud fra afgrødecodesystemet (også for biprodukter) – men landmanden skal kunne tilrette, hvis f.eks. der dyrkes vårbyg til forskellige formål.
- Planteprodukter defineres ab lager/salg ab gård, dvs. der foretages ikke beregninger for bestemte plantedele (f.eks. rapskage og rapsolie).

Datagrundlag for klimaregnskab for planteprodukter

- Som grundregel bør der anvendes primærdata og der må ikke foretages allokering (det udelukker en top-down tilgang som anvendt i regnearksversion).
- Som grundregel bør der anvendes data på laveste aktivitetsniveau, dvs. der må ikke benyttes aggregerede data.
- Eksempel: Kg N i alt i handelsgødning anvendt pr. mark pr. år er ikke godt nok.
Vi skal bruge data på laveste aktivitetsniveau - som for alle hjælpestoffer vil sige pr. udbringning pr. mark pr. år.
Det giver mulighed for mere differentierede emissionsberegninger (hvilket er vigtigt – bliver endnu vigtigere i takt med stigende differentieringsmuligheder)
- Fra laveste aktivitetsniveau kan emissionsdata aggregeres til højere niveauer; dvs. til markniveau, afgrødeniveau og bedriftsniveau samt flere år.

Emissionsdata for handelsgødning

For hver udbringning af handelsgødning beregnes følgende emissionsdata:

- Kg N udbragt
- Kg P udbragt
- Kg K udbragt
- Klimaaftryk fra produktion af gødningen, kg CO₂e (inkl. transport)
- Direkte emission af lattergas, kg N₂O *
- Ammoniakfordampning, kg NH₃ *
- Emission af lattergas fra ammoniakfordampning, kg N₂O *
- Emission af NO_x, kg NO_x *
- Emission af lattergas fra NO_x, kg N₂O *
- Emission af CO₂ fra C i handelsgødning, kg CO₂

*) Evt. beregnet efter forskellige beregningsmetoder (forskellige emissionsfaktorer afhængig af ønsket standard)

Emissionsdata for handelsgødning (fortsat)

Emissionsdata fra hver udbringning af handelsgødning aggregeres til 3 højere niveauer:

- Emissionsdata pr. mark pr. høstår (sum af flere udbringninger)
- Emissionsdata pr. afgrøde/produkt pr. høstår (sum af flere marker)
- Emissionsdata pr. bedrift pr. høstår (sum på tværs af alle afgrøder på bedriften)

Kontrolfunktioner:

Bedriftsregnskabet baseres på aggregerede data fra produkt-opgørelserne.

Data fra f.eks. gødningsregnskab eller årsrapport kan anvendes som kontrolfunktion, men ikke som datagrundlag (da produkt- og bedriftsregnskaber i så fald ikke er konsistente).

F.eks. kan den samlede mængde N udbragt ifølge gødningsregnskabet anvendes til at kontrollere kg N udbragt i bedriftsregnskabet.

Hvis uoverensstemmelse, så skal primærdata rettes (ingen allokering eller udligning af afvigelse).

Flerårige opgørelser (f.eks. 3 års gennemsnit):

Som udgangspunkt udarbejdes årlige produkt- og bedriftsregnskaber.

Flerårige opgørelser udarbejdes som gennemsnit (simpel eller vægtet gns.)

Øvrige aktivitetsdata og emissionskilder

Emissionsdata beregnes på tilsvarende vis for øvrige aktivitetsdata:

- Husdyrgødning
- Anden organisk gødning
- Afgræsning
- Udsæd
- Kalk
- Pesticider
- Brændstof
- Afgrøderest
- Markvanding
- Tørring/lagring
- Organogen jord
- Kulstoflagring
- Forfrugts- og sædskifteeffekter (kan indregnes på årlig basis efter DK-gødningsregler)

Dataflow

- Emissionsdata beregnes som udgangspunkt i et fagprogram (Mark Online m.fl.) Begrundelsen er, at der generelt er et stort datakrav for at kunne beregne emissionsdata så korrekt og differentieret som muligt – se evt. notat.
- Det skal afklares på hvilket aggregeringsniveau data overføres fra fagprogrammet til ESGreen Tool – enten pr. udbringning (laveste niveau), pr. mark eller pr. afgrøde/produkt. I princippet vil det nok være tilstrækkeligt at overføre data pr. mark eller pr. afgrøde/produkt.
- Tilretning af aktivitetsdata bør kun foretages i fagprogrammet (ellers tabes konsistens i datakæden).
- Huller i emissionsdata fra fagprogram (som vil forekomme i større eller mindre omfang – især i starten) udfyldes med typetal (og lavere rating af datakvalitet).

Emissionsdata fra Mark Online

- Videreudvikling af beregninger af emissionsdata i fagprogrammerne indgår (vist) ikke i projektet – men det er afgørende for en fagligt holdbar løsning, at fagprogrammerne leverer emissionsdata (pga. datakrav).
- Mark Online kan umiddelbart levere de vigtigste emissionsdata – men ikke alle og ikke beregnet efter forskellige beregningsmetoder. Der er mindre udviklingsaktiviteter i gang i 2022, som kan udfylde nogle af hullerne.
- I overgangsperiode bliver det en kombination af emissionsdata fra fagprogram og typetal, der udfylder hullerne. Samme problemstilling for data fra Næsgaard Mark og andre fagprogrammer.

Beregning af klimaaftryk

- Fagprogram leverer emissionsdata – alternativt anvendes typetal for emissioner, hvor fagprogram ikke kan levere.
- Emissionsdata omfatter bl.a. kg CO₂, kg CH₄ og kg N₂O.
- Beregning af klimaaftryk ved at gange emissionsdata med karakteriseringsfaktorer foretages i ESGreen Tool
(det kan også gøres i fagprogram, men emissionsdata skal stadig leveres og det skal efterfølgende være muligt at ændre karakteriseringsfaktor – også for tidligere år – så beregning af klimaaftryk skal ske i ESGreen Tool).
- Klimaaftryk beregnes pr. arealenhed og pr. produkt (kg CO₂e pr. kg ts)
- Der beregnes årlige klimaaftryk
- Ud fra årlige klimaaftryk kan der beregnes gennemsnit over flere år.

Klimaaftryk for biprodukter

- Biprodukter kan typisk være halm eller roetop
Der kan f.eks. også være 2 produkter fra en mark, hvis der både er slæt og afgræsning samme år.
- Ifølge PEFCR for feed foretages allokering (økonomisk) af klimaaftryk mellem kerne og halm
(selv om allokering ikke er tilladt, hvis det kan undgås).
- Allokering kan undgås (produktionsproces kan underinddeles - subdivision)
- Hvis vi vælger også at regne uden allokering, så skal aktivitetsdata knyttet til biproduktet være identificeret i fagprogrammet. I så fald leveres særskilte emissionsdata for biproduktet.
- Ved evt. allokering, så foretages allokeringen i ESGreen Tool.
(ud fra 5 års prisdata).